

İnsan Ticareti ile Mücadelede Neredeyiz?

AB 2007 yılında 18 Ekim gününü insan ticareti ile mücadele günü olarak ilan etti. Bu gün ile küresel anlamda duyarlılığı artırarak insan ticaretinin önlenmesi ve etkin mücadelenin sağlanması amaçlanmaktadır. İnsan ticareti, gerek uluslararası gerekse bölgesel düzeydeki belgelerde ele alınmıştır. Bu düzenlemelerin yanı sıra sorunun çözümüne ilişkin ciddi bir çaba söz konusudur. Ancak, Kuzey Kıbrıs olarak her ne kadar sorunun tam içinde olsak da sorunun çözümüne ilişkin harcanan bu çabanın başlangıcında bile değiliz.

Kuzey Kıbrıs'ta insan ticaretinin varlığı açıkça görülen bir gerçek. Her ne kadar önlenmesi için etkin adımlar atılmamış olsa da gece kulüplerinde cinsel istismar amacıyla insan ticaretinin varlığı bugün birçok kesim tarafından konuşulmaya başlanılan ve varlığı bir nebze kabul edilen bir olgu. Bunun yanı sıra zorla çalıştırma amacıyla insan ticareti var olmasına karşın konuşulmayan ve tamamen göz ardı edilen bir diğer sorun.

Kuzey Kıbrıs, cinsel istismar ve zorla çalıştırma amacıyla insan ticareti açısından hedef ülke konumundadır. Buna karşın, insan ticareti ile mücadele konusunda Devlet tarafından henüz bir adım atılmadı. Kuzey Kıbrıs'taki bu konudaki en büyük eksiklik, insan ticaretine karşı bir yasanın olmamasıdır. Bu eksiklik nedeniyle insan ticareti tanımlanmamış ve suç sayılmamıştır. İnsan ticaretinin suç olarak varlığının tespiti ve suçluların cezalandırılması mümkün değildir. Yasal eksikliklerin yanı sıra, bir diğer önemli eksik mağdurların korunmasına ilişkin herhangi bir tedbirin alınmaması ve bu yönde uygulamaların mevcut olmamasıdır.

İnsan ticareti ile mücadelede bahsi geçen bu eksiklikler, sadece en temel olması gerekenlere ilişkindir. Bunların dışında da yapılması gereken birçok şey vardır. Yapılması gerekenler yazılacak olunursa uzun bir liste çıkabilir ortaya. Ama bu eksikliklerden daha önemli ve aslında kimi zaman bu eksikliklerin sebebini de ortaya koyan hususlara değinmek insan ticareti ile mücadeledeki yerimizi daha iyi ortaya koyacaktır. Şöyle ki: Kuzey Kıbrıs'taki mevcut yasal ve idari uygulamalarla insan ticaretine zemin hazırlanmakta ve mağdurlar korunmak yerine daha ağır ihlallere maruz kalmaktadırlar. Bu bağlamda ilk olarak, Gece Kulüpleri ve Benzeri Eğlence Yerleri Yasasının ele alınması gerekir. Bu yasa, hem içinde insan haklarını ihlal edici hükümler barındırmakta hem de gece kulüplerinin yapısını, mağdurların teminini yasallaştırmaktadır. İnsan ticareti mağdurları içinde buldukları koşullardan çıkma olanağına sahip değilken, kurtulmalarının mümkün olması halinde ise suçlu gibi muamele görmektedirler. Sürdürülen uygulamalar ile mağdurlar daha korunmasız ve sömürüye daha açık bir duruma sevk edilmektedirler.

Devlet uygulamalarının yanı sıra toplumun da insan ticareti ile mücadelede engelleyici etkisi vardır. İnsan ticaretinin meydana gelmesindeki itici güç taleptir. Bugün toplumumuzda gece kulüplerine ve ucuz işgücüne yönelik var olan talep, insan ticareti ile mücadelede en önemli engellerden birini oluşturmaktadır. Gece kulüplerinin gelirleri, sömürüye maruz kalmış göçmen işçilerin sayısı incelendiğinde talebin ne denli büyük olduğu açıkça görülebilmektedir. Toplumla ilgili bir diğer önemli nokta ise toplumsal irade daha doğrusu

böyle bir iradenin olmayışıdır. Şu anki durumda, insan ticaretinin önlenmesine ilişkin güçlü bir toplumsal irade söz konusu değildir. İnsan ticaretinin boyutu ne kadar büyük olursa olsun kendi haklarımızı ihlal etmediği sürece öncelikli sorunumuz olarak görülmemektedir. Paralel olarak, insan ticareti mağdurları ötekileştirilmekte ve göz ardı edilmektedir. Tüm bunlar üzerinde bilinç eksikliği önemli bir faktörü oluşturmaktadır. Örneğin, gece kulüplerinde cinsel istismar amaçlı çalıştırılan kadınlar “hayat kadını” olarak görülmekte ve içinde buldukları durum “fuhuş” olarak nitelendirilmektedir. Toplumun insan ticaretinin ne olduğu, mağdurların durumları ve yaşadıkları ihlaller gibi konularda bilinçlendirilmesi ve bu konudaki farkındalığın artırılması gerekmektedir. Bu şekilde, hem talebi bir nebze de azaltmak mümkün olabilir hem de daha güçlü bir toplumsal iradeyle Devlet üzerinde daha büyük bir baskı oluşturulabilir.

Sonuç olarak, insan ticareti ile mücadelede nerede olduğumuz sorusunun cevabı çok açık ortada...

Ceren Göynüklü Moral
KTİHV Hukukçusu